

10674_page_43

δ. Χρυσόβουλλα Ιωάννου Δεσπότου Ούγκλεση (1369, 1371) περί γενναίας ευεργεσίας της Ι. Μονής Βατοπαιδίου.

Ο τηγεμόνας της Θράκης, Σέρδος στην καταγωγή, Ιωάννης Ούγκλεσης με δυο χρυσόβουλλα κατά τα έτη 1369 και 1371 αντίστοιχα, ευεργέτησε γενναία τη Μονή Βατοπαιδίου.

Το πρώτο χρυσόβουλλο εκδόθηκε το Νοέμβριο του 1369, με το οποίο χάρισε ο τηγεμόνας 120 “ύπέρπυρα”³³ ως ετήσιο εισόδημα από τη λίμνη της Μπουρούς στη Μονή Βατοπαιδίου³⁴.

Μετά από δύο μόλις χρόνια, τον Απρίλιο του 1371, ο ίδιος εξέδωκε νέο χρυσόβουλλο στο οποίο μεταξύ των άλλων ανέφερε ότι, όπως οι πριν από αυτόν βασιλείς στήριξαν την ελπίδα τους στη Θεοτόκο, έτοι και αυτός και η βασιλεία του, που κρατούσε όπλα κατά των αθέων Μουσουλμάνων, στήριζαν σ' αυτήν την ελπίδα τους³⁵.

Η πίστη και η ευλάβεια του βασιλιά στη Θεοτόκο ήταν φανερή και μεγάλη αυτή τον οδήγησε στην Ι. Μ. Βατοπαιδίου για θερμή προσευχή και ευλαβική προσκύνηση της Παναγίας και του Υιού της, για να λάβει το πλούτιο έλεος του Θεού συγκαντημένος από το μεγαλείο και τη λαμπρότητα της Μονής εφοδιάστηκε με “μεγάλες εὐχές” και γι' αυτό ευεργέτησε τους ασκούμενους μοναχούς αυτής με αυτό το χρυσόβουλλο για να κατέχουν στο εξής “Τό κατά τήν λίμνην τῆς Ποροῦς”³⁶

33. Υπέρπυρος είναι ο πυρωμένος υπερβολικά δια πυρός, ο τοποθετημένος στη φωτιά. Το υπέρπυρον ήταν το καθαρό χρυσό νόμισμα στους βυζαντινούς που έλαβε το όνομα από το εριθρό ή πυρόδες αυτού χρώμα. Είχε ποικιλή αξία κατά εποχές. (Λεξικό Liddel - Scott, Εκδοτικός οίκος Ι. Σιδέρη, τ. 4, Αθήναι, σ. 448).

34. Ούγκλεσης, Χρυσόβουλλο, σ.18ε.

35. Αυτόθι.

36. “Ποροῦ” ή Μπορού. Γίνεται λόγος για ένα οικιστικό κέντρο (Κωμόπολη), στη βυζαντινή εποχή στη θέση του σημερινού Πορτολάγους, που ήταν επίνειο της περιοχής και ονομάστηκε “Πόροι”: το έτος 879 στη σύνοδο του Φωτίου είχε στείλει δικό της επισκοπό. Η επισκοπή αυτή φάνεται να διατηρήθηκε μέχρι την εποχή των σταυροφοριών. (Γεωργαντζής, Ξάνθη, σ. 37). Πόρος, ως γνωστόν, σημαίνει το διαβατό μέρος του ποταμού ή του πορθμού ή μπορεί να σημαίνει κάποια κοιλότητα, κάποιο άνοιγμα διά του οποίου μπορεί να περάσει κάτι. Πράγματι το σημερινό Πορτολάγος είναι κτισμένο στο πέρασμα μεταξύ της λίμνης και της θάλασσας και επομένως μπορεί να είναι η συνέχεια του βυζαντινού οικισμού “Πόροι”, ονομασία που με τη νέα της μορφή να εκφράζει σήμερα όλη την περιοχή της Μπουρούς, δοθέντος ότι το σημερινό Πορτολάγος είναι πολύ μεταγενέστερο. Γι' αυτό υπάρχει η άποψη πως το βυζαντινό όνομα “Πόροι” εξελίχτηκε σε “Ποροῦ”, όπως αναφέρεται στο χρυσόβουλλο του Ούγκλεση (1371) και αργότερα, στην τουρκοκρατία, μετά το 1453, σε Μπουρού γκιόλ (τουρκοποιημένη ονομασία που σημαίνει λίμνη της Μπουρούς). Υπάρχει και

δ. Χρυσόβουλλα Ιωάννου Δεοπότου Ούγκλεση (1369, 1371) περί γενναίας ευεργεοίας της I. Μονής Βατοπαιδίου.

Ο πρεμόνας της Θράκης, Σέρδος στην καταγωγή, Ιωάννης Ούγκλεσης με δυο χρυσόβουλλα κατά τα έτη 1369 και 1371 αντίστοιχα, ευεργέτης γενναία τη Μονή Βατοπαιδίου.³³

Το πρώτο χρυσόβουλλο εκδόθηκε το Νοέμβριο του 1369, με το οποίο χάρισε 120 “υπέρπτυρα”³³ ως ετήσιο εισόδημα από τη λίμνη της Μπουρούς στη Μονή Βατοπαιδίου³⁴.

Μετά από δύο μόλις χρόνια, τον Απρίλιο του 1371, ο ίδιος εξέδωκε νέο χρυσόβουλλο στο οποίο μεταξύ των άλλων ανέφερε ότι, όπως οι πριν από αυτόν βασιλείς στήριξαν την ελπίδα τους στη Θεοτόκο, έτοι και αυτός και η βασιλεία του, που κρατούσε όπλα κατά των αθέων Μουσουλμάνων, στήριζαν σ' αυτήν την ελπίδα τους³⁵.

Η πίστη και η ευλάβεια του βασιλιά στη Θεοτόκο ήταν φανερή και μεγάλη αυτή τον οδήγησε στην I. M. Βατοπαιδίου για θερμή προσευχή και ευλαβική προσκόνηση της Παναγίας και του Υιού της, για να λάβει το πλούσιο έλεος του Θεού συγχανημένος από το μεγαλείο και τη λαμπρότητα της Μονής εφοδιάστηκε με “μεγάλες εὐχές” και γι' αυτό ευεργέτης τους ασκούμενους μοναχούς αυτής με αυτό το χρυσόβουλλο για να κατέχουν στο εξής “Τό κατά τήν λίμνην τῆς Ποροῦς³⁶

33. Υπέρπτυρος είναι ο πυρωμένος υπερβολικά δια πυρός, ο τολοθετημένος στη φωτιά. Το υπέρπτυρον ήταν το καθαρό χρυσό νόμιμα στους βιζαντινούς που έλαβε το όνομα από το εριθρό ή πυρώδες αυτού χρώμα. Είχε ποικιλή αξία κατά εποχής. (Λεξικό Liddel - Scott, Εκδοτικός οίκος I. Σιδέρη, τ. 4, Αθήνα, σ. 448).

34. Ούγκλεσης, Χρυσόβουλλο, σ.18ε.

35. Αυτόθι.

36. “Ποροῦ” ή Μπορού. Γίνεται λόγος για ένα οικιστικό κέντρο (Καμπόπολη), στη βιζαντινή εποχή στη θέση του σημερινού Πορτολάγους, που ήταν επίνειο της περιοχής και ονομάστηκε “Πόροι”, το έτος 879 στη σύνοδο του Φωτίου είχε στείλει δικό της επίσκοπο. Η επισκοπή αυτή φαίνεται να διατηρήθηκε μέχρι την εποχή των σταυροφοριών. (Γεωργαντζής, Ξάνθη, σ. 37). Πόρος, ως γνωστόν, οημαίνει το διαβατό μέρος του ποταμού ή του πορθμού ή μπορεί να οημαίνει κάποια κοιλότητα, κάποιο άνοιγμα διά του οποίου μπορεί να περάσει κάπι. Πράγματι το σημερινό Πορτολάγος είναι κτισμένο στο πέρασμα μεταξύ της λίμνης και της θάλασσας και επομένως μπορεί να είναι η συνέχεια του βιζαντινού οικισμού “Πόροι”, ονομασία που με τη νέα της μορφή να εκφράζει σήμερα δύλη την περιοχή της Μπουρούς, δοθέντος ότι το σημερινό Πορτολάγος είναι πολύ μεταγενέστερο. Γι' αυτό υπάρχει η άποψη πως το βιζαντινό όνομα “Πόροι” εξελίχτηκε σε “Πορού”, όπως αναφέρεται στο χρυσόβουλλο του Ούγκλεση (1371) και αργότερα, στην τουρκοκρατία, μετά το 1453, σε Μπουρού γκαλ. (τουρκοποιημένη ονομασία που οημαίνει λίμνη της Μπουρούς). Υπάρχει και